

ROZSYPANIE (11) *sb n*

rozsypanie (7), **rosypanie** (4); rozsypanie *UstPraw*, *SkarŻyw* (2), *SarnStat*; rosypanie *LubPs*, *WujJudConf*; rozsypanie : rosypanie *Mącz* (2:1), *GrzegŚm* (1:1).

rozł- (4), rołł- (3), [roz-].

o oraz a jasne; e z tekstów nieoznaczających é oraz -é.

sg *N* rozsypani(e) (4). ◊ *G* rozsypaniã (1). ◊ *A* rozsypani(e) (3). ◊ *I* rozsypanim (1). ◊ *L* rozsypaniu (2).

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde* w objaśnieniu s.v. *rozsypanie*.

I. Rzeczownik od „rozsypanie”: zniszczenie [czego] (4) : O Rozsypaniu Kopców. *UstPraw* I; [*Heliasz*] śmierć łobie raczy obierał/ á niźli ná rosfypanie ołtárzow Bożych/ [...] pátrzyć miał. *SkarŻyw* 50; O rozsypaniu cméntarzã Zydowfkiégó. *SarnStat* 254; [*Diar* 1566 24].

a. O abstraktach (1) : Rączże [*Panie*] náprawić zakonu twego rosfypánye. *LubPs* bb5.

II. Rzeczownik od „rozsypanie się” (7) :

1. Rozpadnięcie się na kawałki; dissolutio Mącz, Cn; solutio Mącz; dissipatio Cn [w tym: kogo, czego (2)] (6) : Defuncta corpora incorrupta conservat cedrus, Cedrowe drzewo yeft tey mocy że vmárłe ciała záchowawa od rozlipánia/ y łmrodu álbo gnićia. *Mącz* 140c; *Lysis*, latine solutio, Rozlipánie/ Rołtápienie. *Mącz* 202b, 401b; [A tak wilgotá wodna záttrzymawa žiemną łuchość od rozlipánia/ zásię žiemniá łpiekłośćiá łwá záchowawa wodę od rołpłynienia. *Cresc* 1571 8].

Wyrażenie: »rozsypanie w proch« (3): Prawdziwą obiethnicę y poćiechę wiernym łwym Kryłtus oznaymia/ żywot wieczny/ ktory żywot iż w wątpienie przywodzi/ śmierć y rosfypanie wproch człówieká: Przeto Kryłtus záras dołóżył. [...] *GrzegŚm* 6, 40; Lecż [łw. *Antoni*] połtámi y przekłádaním łrogich mąk piekielnych/ y końcem á rosfypánim w proch ciáálá łwego/ mocnie tákie myłli [o żądzech cielesnych] odganiał *SkarŻyw* 56.

2. Zerwanie jedności religijnej [czego] (1) :

Szereg: »rosypanie i rozerwanie« (1): A widzimy przykłády iáwnego gniewu Bożego/ [...] zámiełzánie dżiwnych wymyłłow y żáłołne rosfypanie y rozerwánie Kościółá Bożego. *WujJudConf* 242v.

3. [Rozproszenie się, rozjechanie się, rozejście się [czego (społeczności)]: Wczora sejm się rozjachał. Wstali posłowie jako ptacy, acz *non defuerunt certi auctores* tego rozsypania sejmu. *ListyŻygmAug* 1554/296.]

Synonim: **II. 2. rołtápienie**.

Cf ROZSYPAĆ, ROZSYPAĆ SIĘ